

Meghalt gróf Berchtold Lipót

Sopronból jelentik: Gróf Berchtold Lipót, a monarchia volt külügyminisztere szombaton délelőtt sopronmegyei peresznyei kastélyában meghalt. (MTI.)

A második világháború folyamán halt meg az első világháborút elindító államférfiak és diplomaták egyik legismertebb nevű szereplője. Gróf Berchtold Lipót erényeiben és hibáiban egyaránt megtestesítője volt annak a politikának, amelyet Ballhaus-politikának néven ismertek az első világháború előtt. Hiányzott belőle a kezdeményező erő, a rugalmasság, leleményesség és a bátor improvizáció. Berchtold típusa volt a simamodorú, világfiás osztrák-magyar diplomatának, akiből hiányzott a Cambon-ok zsenialitása, de hiányzott belőlük az Izvolszkyak, Ignatieffek cinizmusa és lelkiismeretlensége is. Berchtoldra is, mint a legtöbb Ballhaus-diplomatára, a legnagyobb dícséret, amit becsülettel megérdemelték, Grillparzer drámájának címe: „Ein treuer Diener seines Herrn”. Hűségesek voltak, akik ellenszűgülés nélkül hajtották végre a felsőbb parancsokat. Berchtold Lipót erényei közé tartozott, hogy a forradalmakon és összeomlásokon túl is hűséges maradt az uralkodócsaládhoz, amellyel egyidőben megosztotta Svájcban a száműzetés kenyerét.

Berchtold Lipót már halála előtt hosszú évekkal kikerült azokból a szenvedélyes csatározásokból, amelyek során a háború után az antant-hatalmak memoir-írói, különösen Szaszanov volt cári külügyminiszter őt vádolták meg azzal, hogy az első világháború főbűnősei közé tartozik. Ezt az elfogult vádat nemcsak Berchtold vitairatai döntötték meg, hanem maga a tárgyilagos háborús felelőskutatás is. A Végzet prancsát teljesítette és legfeljebb talán az vehető a szemére, hogy ezzel a paranccsal szemben nem fejtett ki semmiféle ellenállást, még akkor sem, amikor a történelmi koronatanácsos gróf Tisza István minden energiájával fel akarta tartóztatni ezt a végzetet.

Gróf Berchtold Lipóttal a Ballhaus-diplomácia utolsó, legismertebb alakja

szállott sírba. Fiatal korában lépett a monarchia külügyi szolgálatába. Ezt a külügyi szolgálatot, mint tudjuk, leginkább az jellemezte, hogy nem annyira élő organizmus volt, mint inkább bürokratikus hivatal, mert nem nagy nemzeti erők fűtötték, hanem csupán a rideg kötelességteljesítés öröme tartotta üzemben. Ebbe a nemzeti szempontból színtelen környezetbe pompásan illett bele gróf Berchtold Lipót, a K. u. K.-arisztokrácia tipikus képviselője, aki birtokai után egyszerre volt cseh, morva, osztrák és magyar. Nem dicsekedhetett rendkívüli szellemi képességekkel, de kötelességét mindig híven teljesítette. Közvetlenül külügyminiszterré történt kinevezése előtt Szentpétervárott volt nagykövet. Jól ismerte az orosz politika vezetőit és ezt az ismeretséget igyekezett a monarchia javára kamatoztatni mint külügyminiszter, amidőn minden erőfeszítése arra irányult, hogy eltüntesse az annexióválság után lámadt nehézségeket.

Berchtold a szarajevói merénylet után Conrad vezérkari főnökkel együtt a végső konzekvenciák levonása mellett foglalt állást és ezért ellentétbe került Tisza Istvánnal. Berchtold álláspontja győzedelmeskedett, elküldte a szerb kormánynak az ultimátumot, és ezzel a háború kockája el volt vetve.

P. Gy.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: P. Gy.		Hely: Budapest		Tárgy: Oszályozás	
Cím: Meghalt gr. Berchtold Lipót		Idő: "1942"		Személy: Berchtold Lipót	
Forrás: Magyar Hírlap		Idő: 1942. X. 22		Személy: Berchtold Lipót	
(Hely)		(Idő)		(Köt. v. fiz.)	
				(Oldal)	

Közp. ny.